

Standardne i „non-culture“ laboratorijske metode u medicinskoj mikologiji

Valentina Arsić Arsenijević

*Nacionalna referentna laboratorija za uzročnike mikoza; Institut za mikrobiologiju i imunologiju;
Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, Srbija*

“DIJAGNOZA GLJIVIČNIH INFEKCIJA – OD UZORKA DO REZULTATA”

Edukacija za medicinske sestre i zdravstvene tehničare

Crowne Plaza BEOGRAD, 13.03.2015.

*Laboratorije nisu samo tehnologije, oprema i zgrade,
to su ljudi i sistem koji rukovodi procesima i
standardima zbog tačne i pravovremene dijagnoze
- koja može da sačuva **život** pacijenata -*

*Laboratories are not just technologies, equipment and buildings, they are
people and system that manage the processes and standards required to
produce accurate and timely results
- to save patients life -*

Ridderhat JC Bull WHO 2007; 85:354-9

Metode i njihova primena u mikologiji

METODE

Citologija/DMP

Kultura

Imunoeseji

Molekularna

ZNAČAJ

Terapijski

Potvrdni

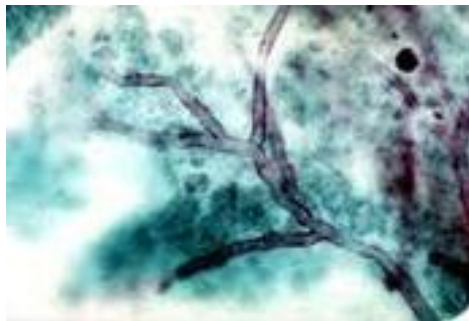
Prognostički

„Screening“

Standardne metode

Citologija

BRZA, JEFTINA

Niska senzitivnost

Invazivne procedure uzorkovanja

Neophodan ekspert za detekciju gljiva

Neophodna stručna interpretacija nalaza

Kultura

JEFTINA, ANTIMIKOGRAM IDENTIFIKACIJA

Spora metoda, niska senzitivnost,

Invazivne procedure uzorkovanja

Niska senzitivnost i dokazana infekcija

Standardne metode - citologija

Gram

Uzorci: svi

Detektuje: kvasnice (Gram+)

H&E:

Prednost: dobro detektuje zapaljenski odgovor

Nedostatak: loša vizuelizacija gljiva

KOH (10%, 20% i 30%)

Uzorci: koža, dlaka, nokati

Detektuje: kvasnice i hife plesni

Gomori methenamin silver (GMS):

Prednost: dobra vizuelizacija gljiva

Gljive: tamno braon – osnova zelena

Hloral-lakto fenol (HLF)

Uzorci: dlaka

Detektuje: kvasnice i hife plesni

Periodic acid-Shiff (PAS):

Prednost: dobra vizuelizacija gljiva

Gljive: crvene ili ružičaste – osnova zelena

Calcofluor white (CFW) i Blankofor

Uzorci : svi

Detektuje: kvasnice i hife plesni /fluorescencija/

Mucin (mucicarmin):

Prednost: dobra vizuelizacija kapsule gljiva

Kapsula: ružičasta – osnova sivo-roze

India ink/tus

Uzorci: cerebro-spinalna tečnost (CST)

Detektuje: *Cryptococcus*

Fontana-Masson:

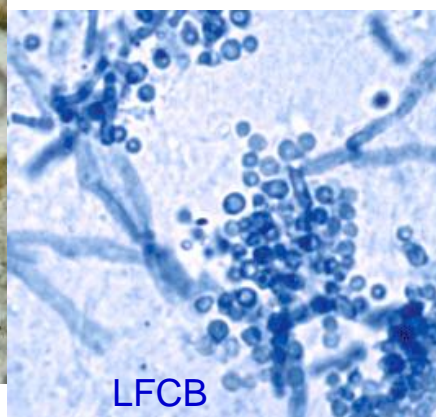
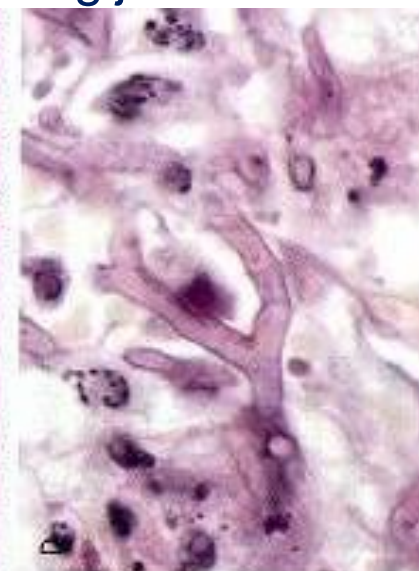
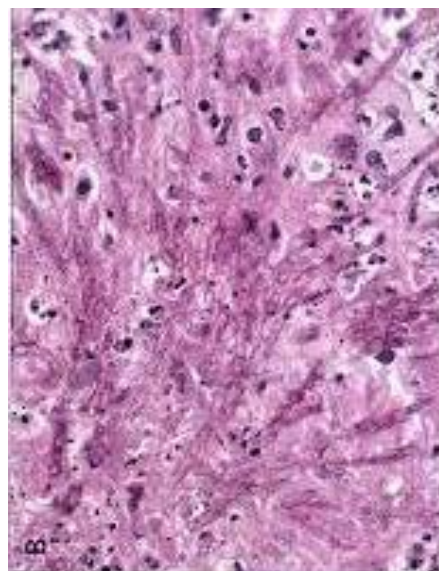
Prednost: dobra vizuelizacija ČZ gljiva i melanina

Gljive/melanin: tamnobraon – osnova svetla

Standardne metode - citologija

Histologija

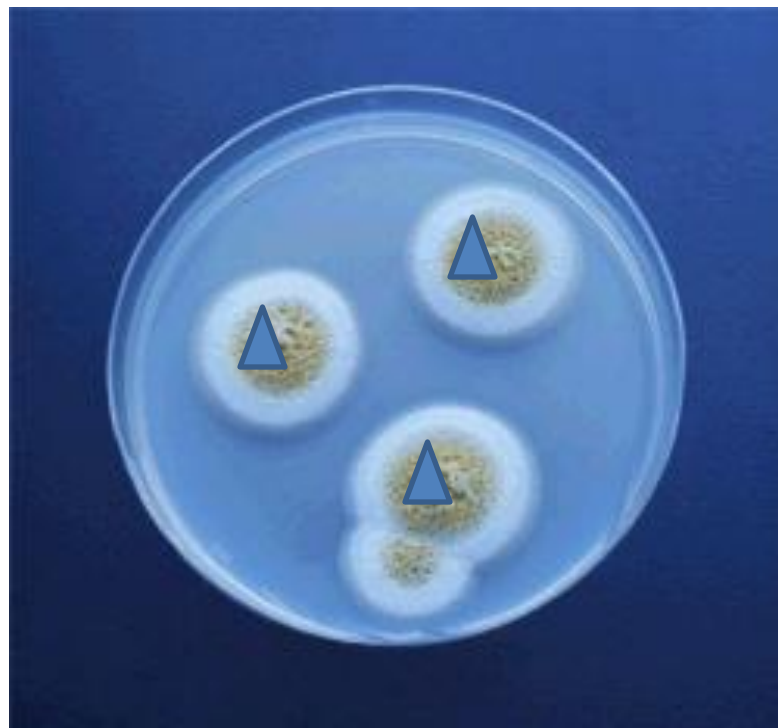
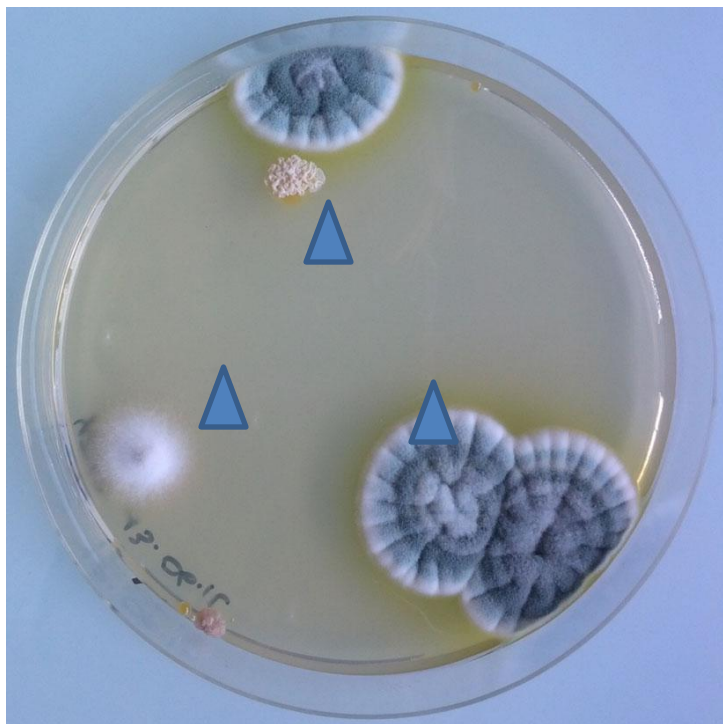
DMP – direktan mikroskopski preparat

Standardne metode - kultura

- Niska senzitivnosti
- Pozitivan rast - kontaminacija ili uzročnik infekcije?
- **Dokazana infekcija**

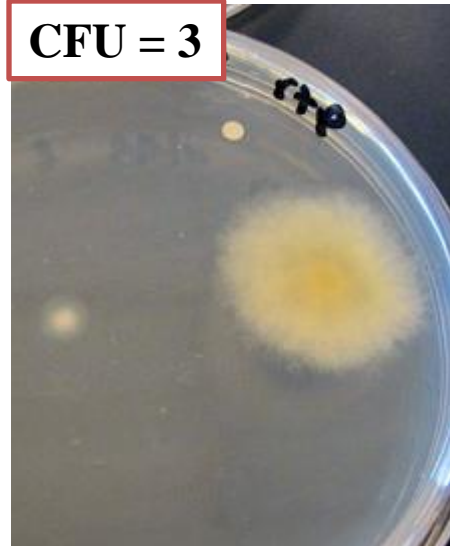
mesto zasejavanja uzorka

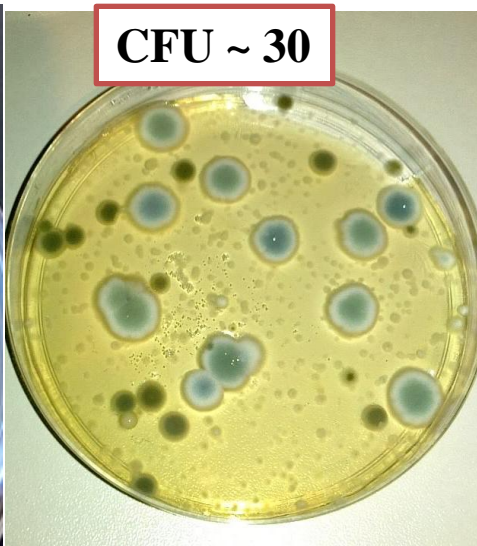

Standardne metode - kvantitiranje

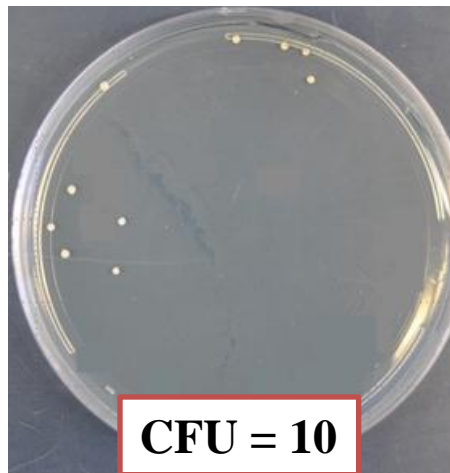
CFU = 3

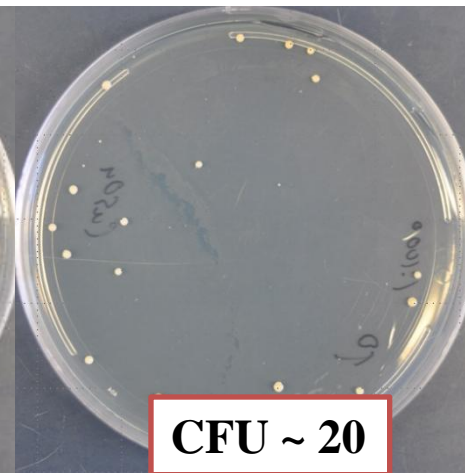
CFU ~ 30

CFU = 10

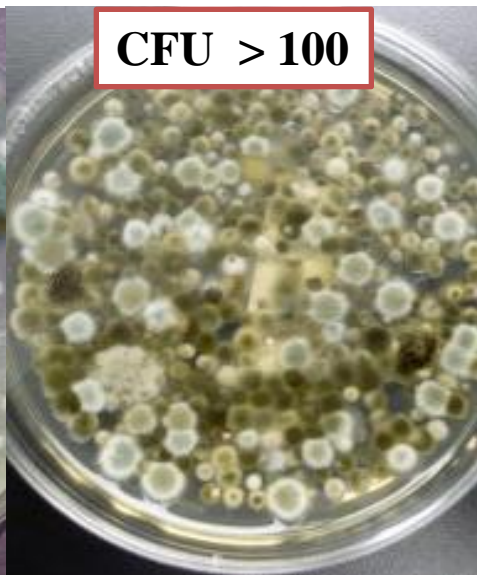
CFU ~ 20

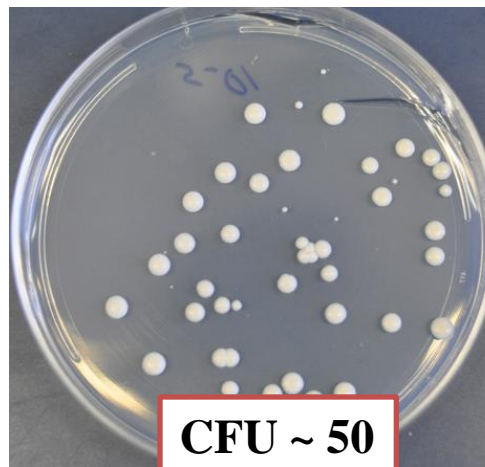
CFU ~ 50

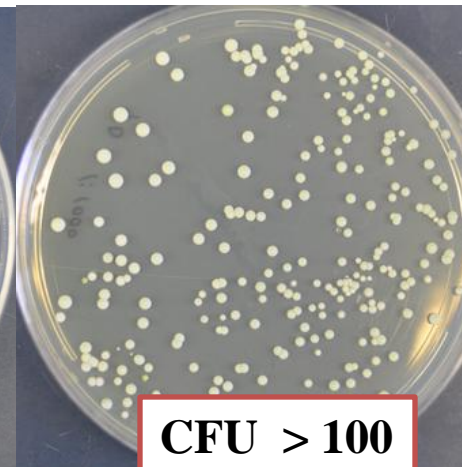
CFU > 100

CFU ~ 50

CFU > 100

Standardne metode - antimikogram

Ograničen broj antimikotika

Mala selektivnost

Visoka toksičnost

Visoka cena

Rezistencija gljiva

Candida albicans

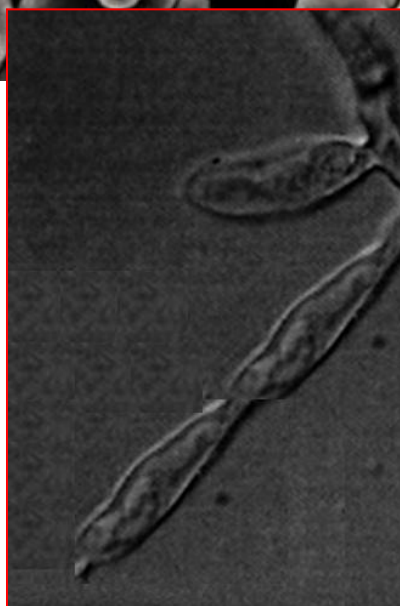
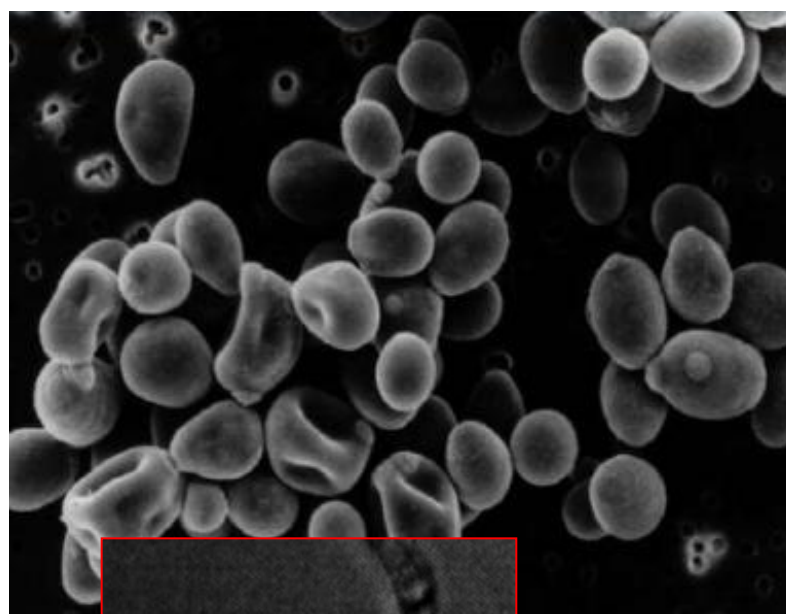
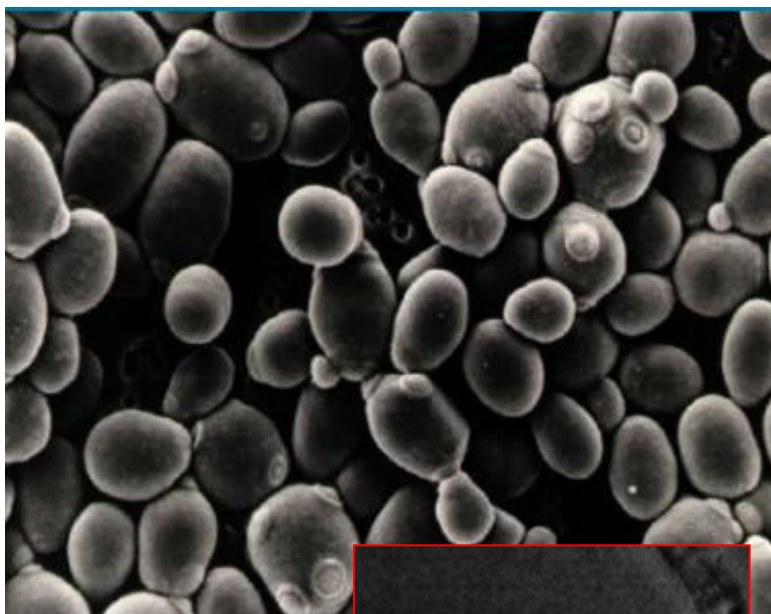
Aspergillus fumigatus

Efekat antimikotika

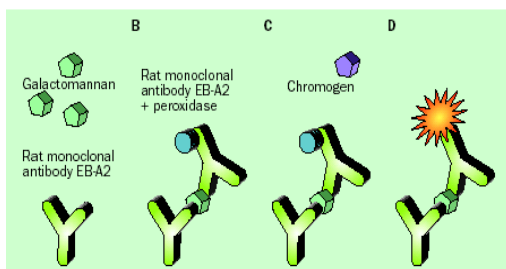
fungistatski

fungicidan

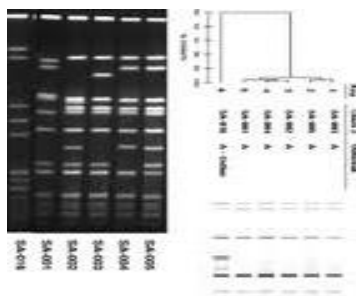
„Non culture“ metode

Ag/At

BRZA
VISOKA SENZITIVNOST
VISOKA PPV (At)
VISOKA NPV (Ag)
Interpretacija???

PCR

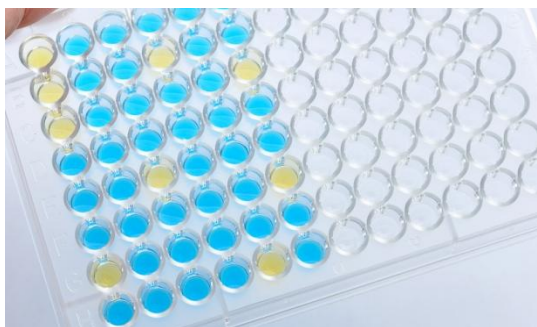
VISOKA SENZITIVNOST
Kontaminacija???
Interpretacija???
Invazivno uzorkovanje???

Visoka senzitivnost i verovatna infekcija

„Non culture“ metode

Mannan Ag

Candida At

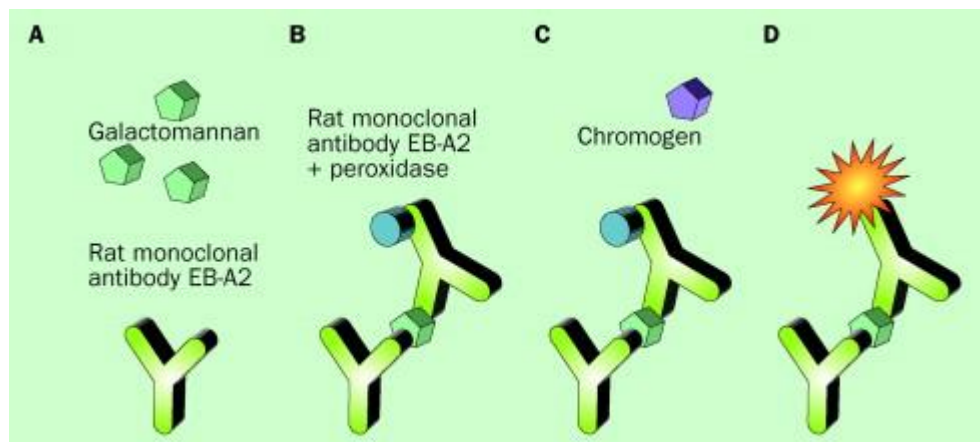

Glucuroxilomannan Ag

Cryptococcus

Galactomannan Ag za *Aspergillus, Fusarium...*

Gljive kao patogeni

Gljive kao patogeni

POVRŠNE INFEKCIJE

Koža/sluzokoža, dlaka, nokat

INVAZIVNE INFEKCIJE

Pluća, mozak, jetra, bubreg, krv...

visok morbiditet
nizak mortalitet

1.7 milijardi ljudi širom sveta

nizak morbiditet
visok mortalitet

1.5 milion smrtnih slučajeva godišnje

Tackling Human Fungal Infections

FUNGI INFECT BILLIONS OF PEOPLE | – Gordon D. Brown, David W. Denning, Stuart M. Levitz
of disease is largely unrecognized. Most are “relatively” minor infections, but millions contract diseases that kill at least as many people as tuberculosis or malaria. Although true mortality rates are unknown because of a lack of good epidemiological data, the incidence of

MEDICAL MYCOLOGY

Hidden Killers: Human Fungal Infections

Gordon D. Brown,^{1*} David W. Denning,^{2*} Neil A. R. Gow,^{1*} Stuart M. Levitz,^{3*}
Mihai G. Netea,^{4*} Theodore C. White^{5*}

Taksonomija

Kingdom - Fungi

Phylum – Ascomycota

Order – Eurotiales

Family – Trichocomaceae

*Genus – *Aspergillus*

*Species - *A. fumigatus*

*Genus i species - italic

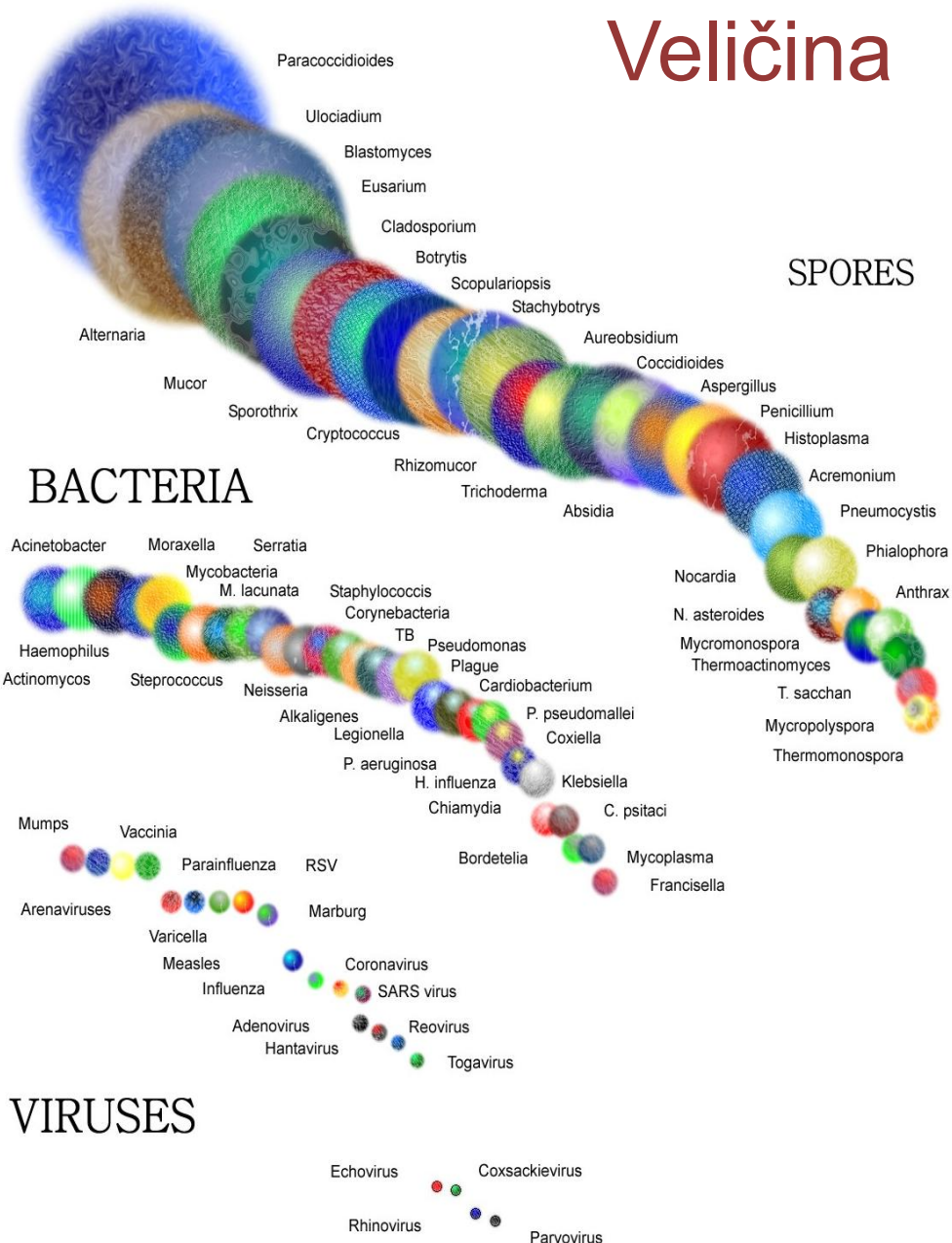
100

FUNGI

10

1

0.1

Plesni i okolina

„outdoor“

„indoor“

Plesni i bolesti

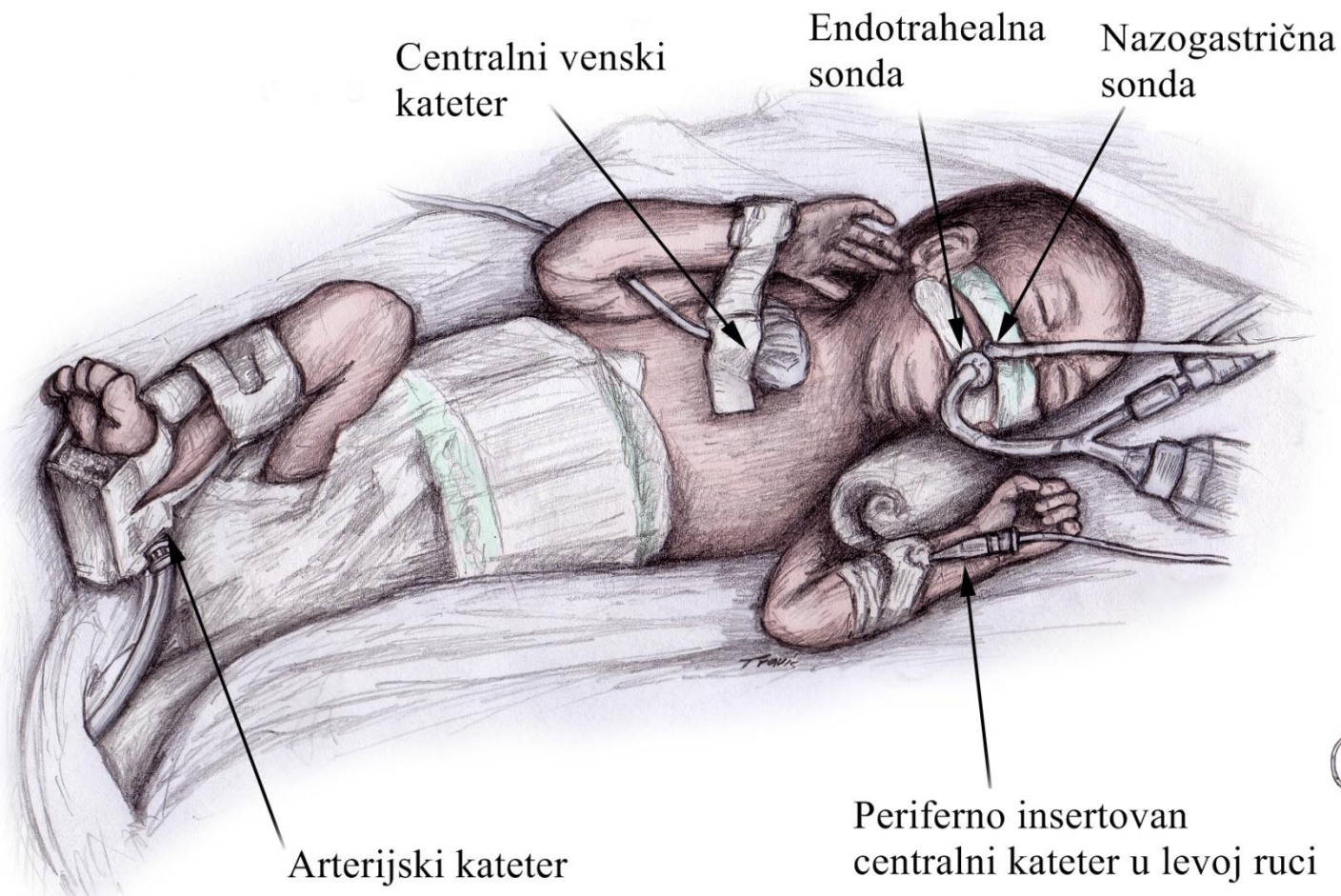
- Nekroza tkiva
- Fulminantni tok
- Visok procenat smrtnosti (80-100%)!!!

Community acquired fungal infections

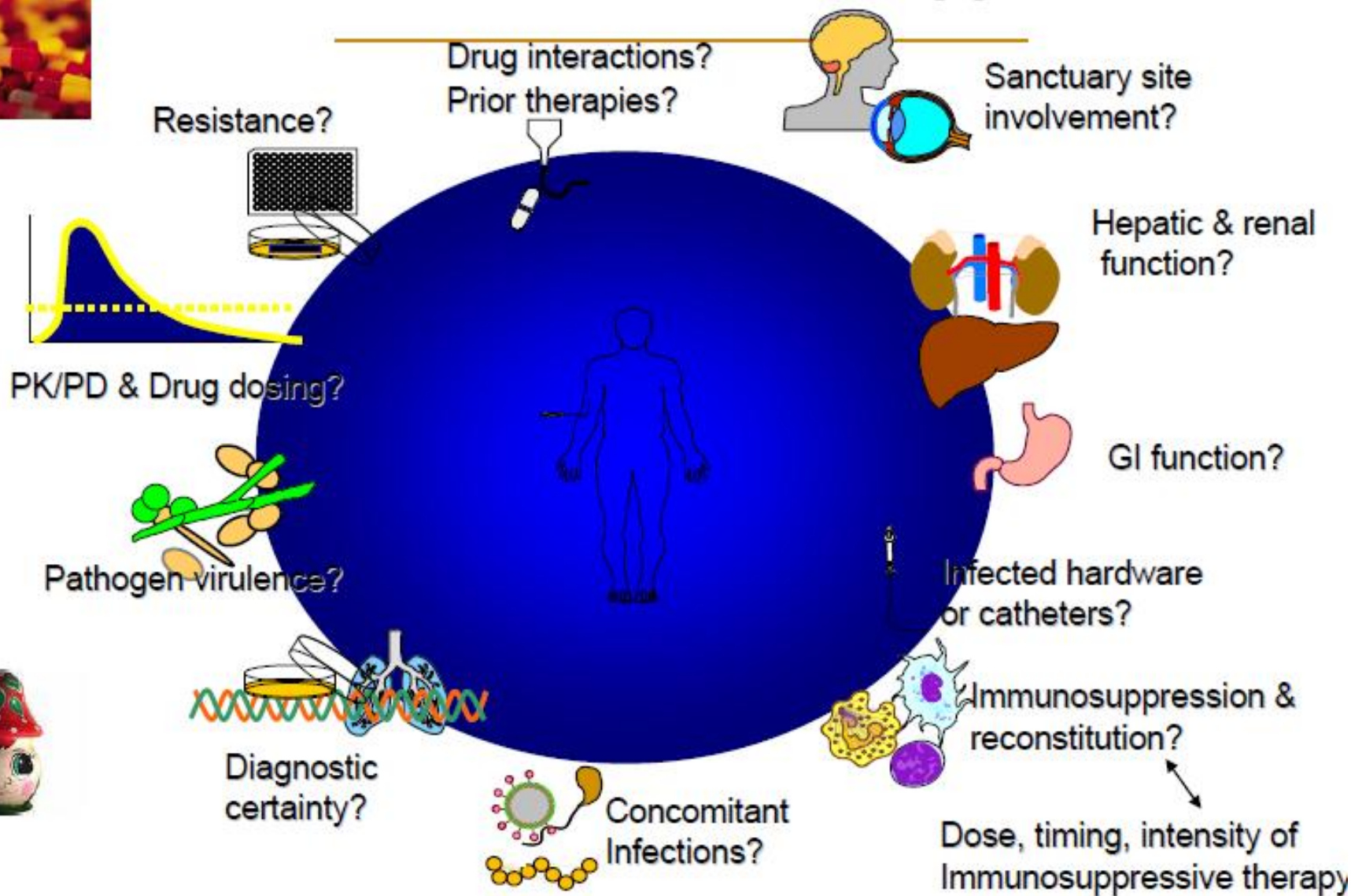

Hospital acquired fungal infections

Candida biofilm

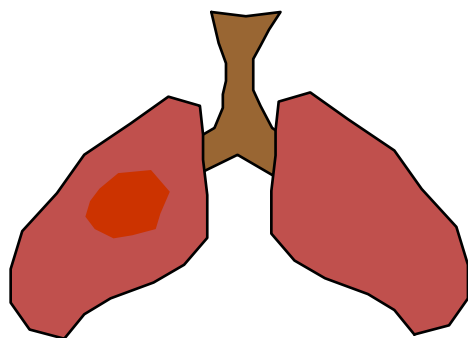
Interpretacija rezultata

DMP	+	Kultura	+	→	Dokazana gljivična infekcija
DMP	+	Kultura	-	→	Dokazana gljivična infekcija
DMP	-	Kultura	+	→	Dokazana gljivična infekcija Provera kontaminacije
DMP	-	Kultura	-	→	Nije utvrđena gljivična infekcija

- Rešenje:
- 1) Više uzastopnih uzoraka istom metodom
  - 2) Više metoda na istom uzorku

EORTC/MSG kriterijumi

„Pre-emptive“

GM / MN / BDG /
At

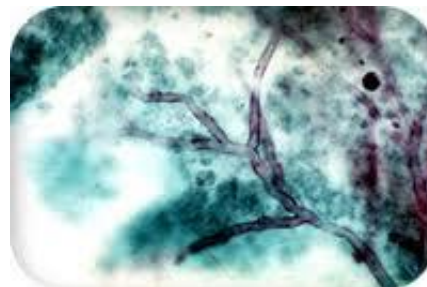
+

PCR

+

Verovatna IGI

Specifična

Citologija

+

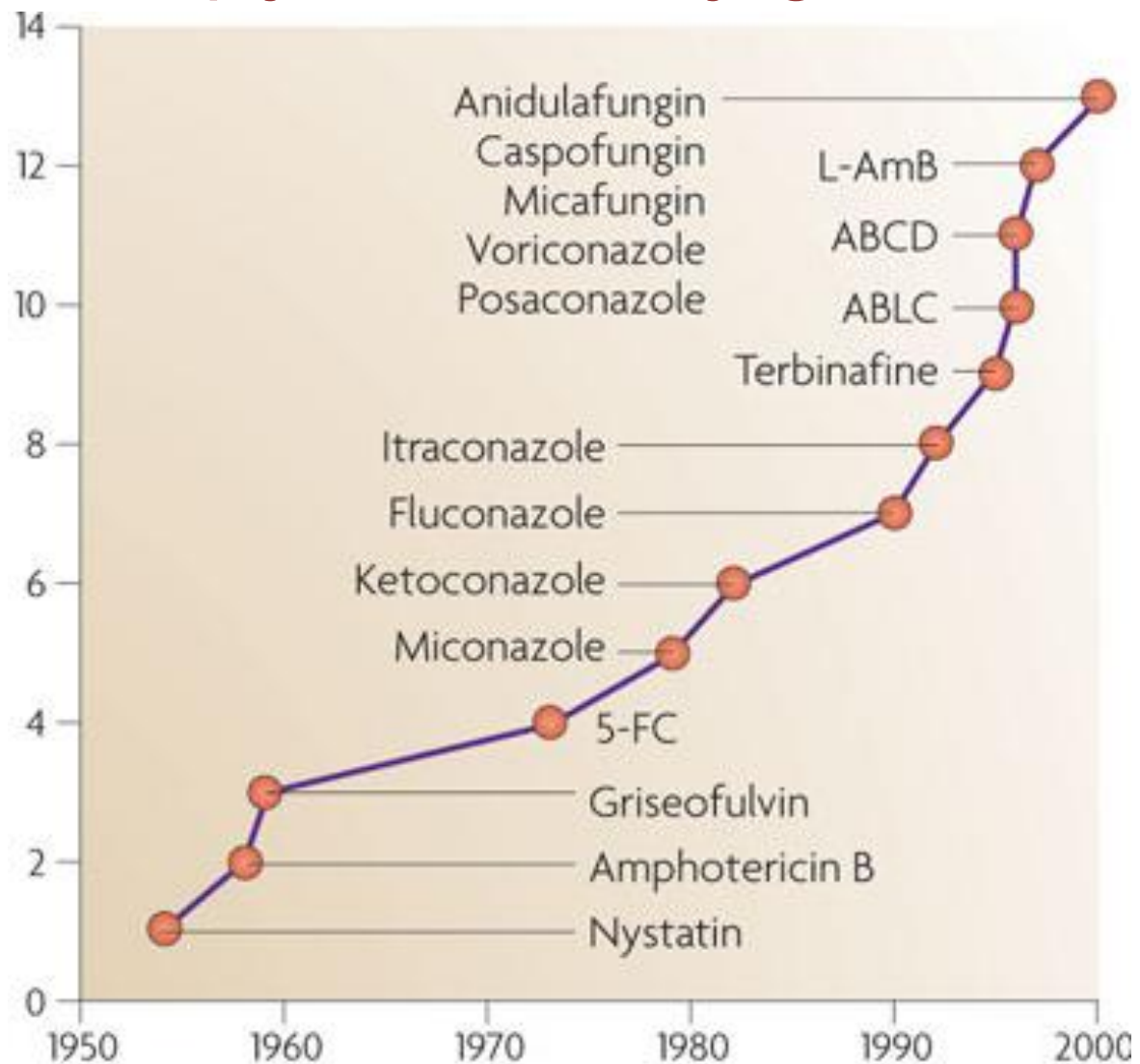
Kulture

+

Dokazana IGI

Terapija vođena dijagnostikom

Od uzorka do rezultata

Kako???

✓ Standardizacija

✓ Validacija

✓ Komercijalizacija

✓ Dostupnost

✓ Jednostavnost

Pravilno uzorkovanje

Pravo **vreme i pre** primene antigljivične terapije!

Sa pravog **mesta**

Na pravi **način** (izbor tehnike uzimanja)

U **dovoljnoj količini**

Uz aktivno ili pasivno učešće pacijenta

Pod sterilnim uslovima! (kontaminacija)

Koristiti sterilne **posude, medijumi**

Pravilno i jasno **obeležiti**

Uzorkovanje i vrste uzoraka

**BRISEVI/SCRAPING,
ASPIRAT VEZIKULE,
MALI UZORCI TKIVA**

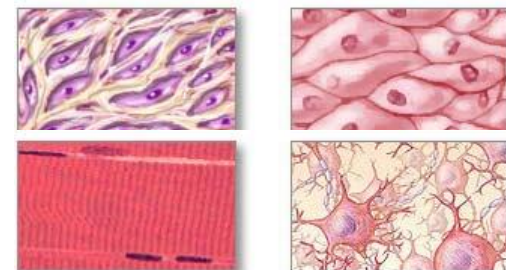
*STAVLJAJU SE
U EPRUVETE SA
1-2 mL FR*

**TEČNI UZORCI:
NEKOAGULISANA KRV,
URIN, LIKVOR, BAL,
NAZOFARINGEALNI
ASPIRAT**

*STAVLJAJU SE U
STERILNE POSUDE SA
ZATVARAČEM
FR NIJE POTREBAN*

**ČVRSTI UZORCI:
STOLICA I TKIVA**

*STAVLJAJU SE U
STERILNE POSUDE
DODAJE SE
5-10 mL FR*

TRANSPORT DO LABORATORIJE NA 2-8°C

0 h

6 h

24h

72 h

7 dana

citologija

biomarkeri

kultura

PACIJENT

MIKROBIOLOG nalaz i interpretacija analize

Laboratorijski izveštaj analize

Izdavanje rezultata analize

Kontrola i validacija analize

Rezultat analize

LEKAR
klinička dijagnoza

Zahtev za analizu

Uzorkovanje

Transport uzorka

Zavođenje uzorka

Izbor analiza i potrebno vreme

Mikroskopiranje uzorka: citološki nalaz gljiva

ELISA ili PCR uzorka: dokazivanje Ag /DNK gljiva

Kultivisanje uzorka : izolacija gljiva, identifikacija i osetljivost na antimikotike

POSTANALITIČKA

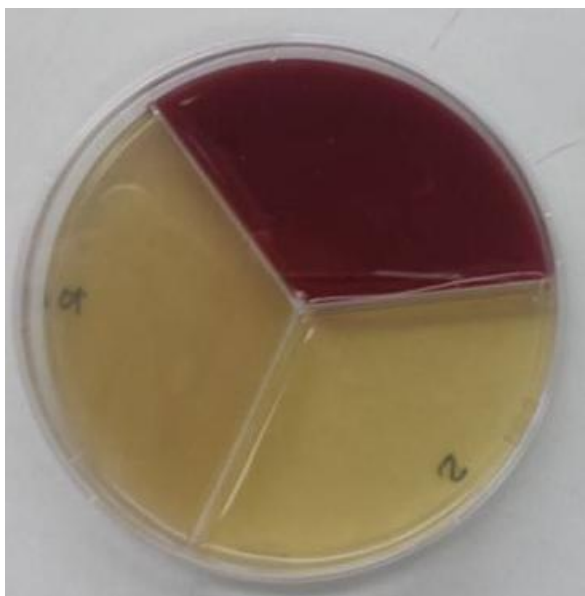
ANALITIČKA

PREANALITIČKA

FAZE LABORATORIJSKE DIJAGNOZE IGI

Mukokutana kandidijaza

- R&D komercijalni *Candida* set:

Uzorkovanje
Identifikacija
Osetliivosti

- *Home / Hospital / Laboratory testing kit*
- *Candida* sepsa – HEMOKULTURE (niska senzitivnost)
- *Candida* sepsa – URIN (veća efikasnost od hemokultura)

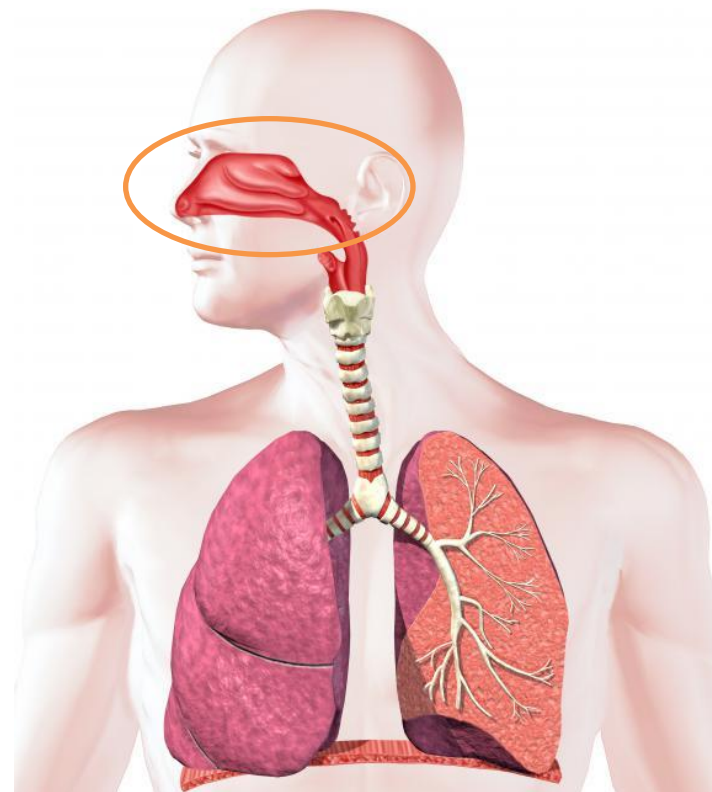
Gljive u sinusima „skrivena ubice“

Dokazivanje gljiva u sinusima - *indukcija sinonazalnog sekreta*

Unapređenje standardne dijagnostike

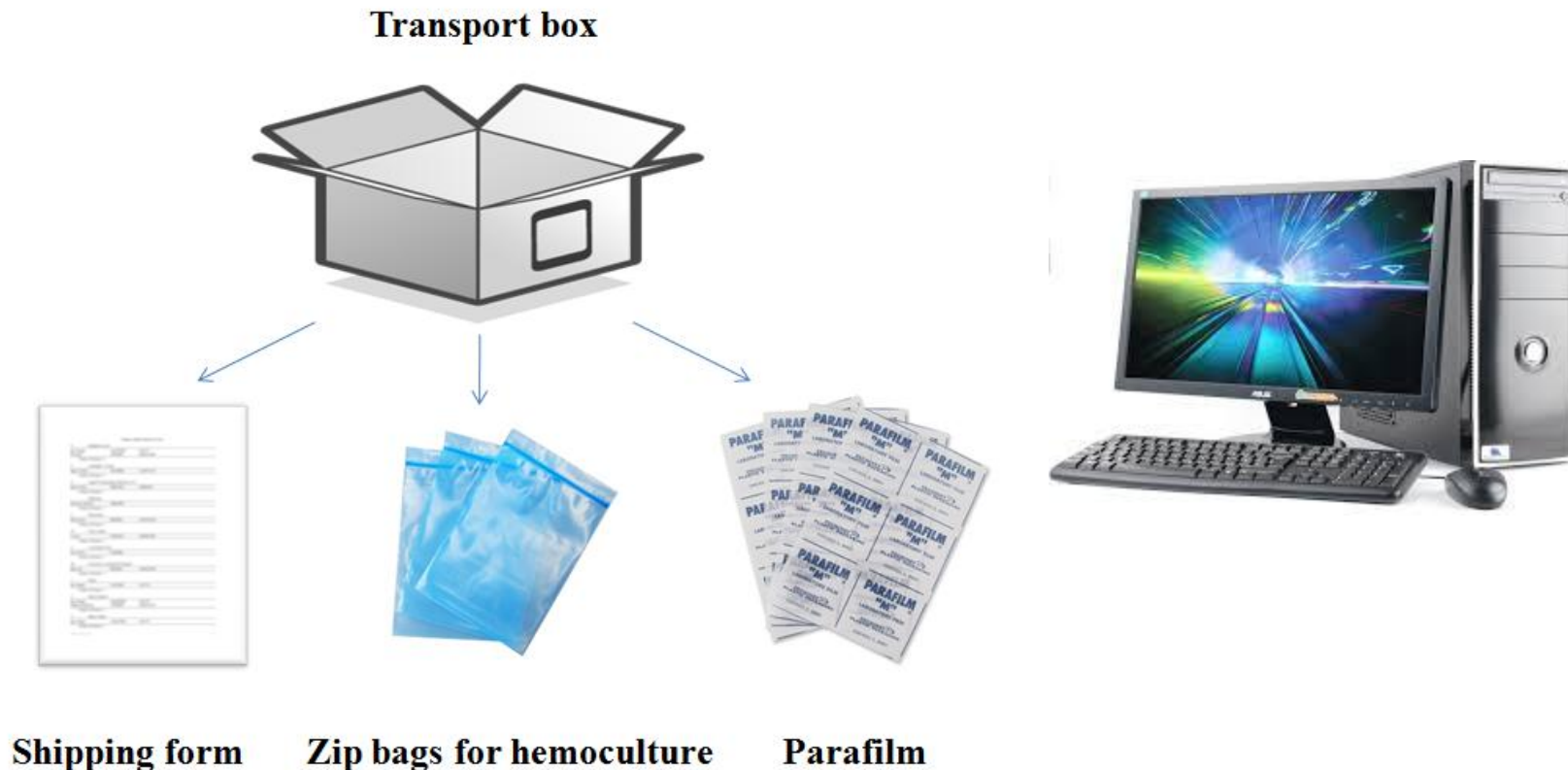
Set za uzorkovanje i detekciju plesni

- Sinusi
- Trahealni aspirat

Sistem za prikupljanje izolata i kliničko-epidemioloških podataka

- Mycopack sistem & MycoLIS baza

Od uzorka do rezultata

Zajedno – zašto???

Kombinovanje metoda i/ili praćenje pacijenata

- ✓ kontrola/„screening“ PGI za prevenciju IGI
- ✓ rana dijagnoza/terapija IGI i redukcija smrtnosti
  - ✓ lokalna epidemiologija “mapa gljiva”
- ✓ Identifikacija pacijenata pod rizikom za IGI